

PROGRAM

PROFILAKTYCZNY

„Bezpieczna szkoła gwarancją sukcesu edukacyjnego i wychowawczego”

OŚRODKA SZKOLNO - WYCHOWAWCZEGO

W ŁOSICACH

Przeznaczony do realizacji
w latach 2012 - 2017

Program Profilaktyczny

*na lata 2012 – 2017 został
opracowany przez:*

*mgr Annę Kalicką
mgr Jacka Kulika
mgr Annę Onopiuk
mgr Barbarę Zielińską*

*Program Profilaktyczny uchwalony przez Radę Rodziców i Radę
Pedagogiczną w dniu 27.09.2012r. i zatwierdzony do realizacji w Ośrodku
Szkolno – Wychowawczym w Łosicach na posiedzeniu Rady Pedagogicznej,
w dniu 27.09.2012r. Protokół nr.....*

SPIS TREŚCI

<i>WSTĘP</i>	3
<i>PODSTAWY PRAWNE PROGRAMU</i>	4
<i>PODSTAWY METORYCZNE PROGRAMU</i>	5
<i>1. CELE PROGRAMU</i>	5
<i>2. INSTYTUCJE SPIERAJĄCE PLACÓWKĘ W DZIAŁANIACH PROFILAKTYCZNYCH</i>	6
<i>3. OBSZAY ZAGROŻEŃ I DIAGNOZ ŚRODOWISKA SZKOLNEGO</i>	8
<i>4. CZYNNIKI RYZYKA I CZYNNIKI CHRONIĄCE</i>	10
<i>5. OBOWIĄZKI OSÓB ODPOWIEDZIALNYCH ZA REALIZACJĘ PROGRAMU</i>	11
<i>6. MONITOROWANIE, EWALUACJA PROGRAMU</i>	14
<i>7. OPIS ŚRODOWISKA SZKOLNEGO</i>	15
<i>8. PLANOWANIE EFEKTY, SPOSÓB I METODY REALIZACJI PROGRAMU</i>	16
<i>9. STRATEGIE POSTĘPOWANIA W WYBRANYCH SYTUACJACH PROBLEMOWYCH POJAWIAJĄCYCH SIĘ NA TERENIE PLACÓWKI</i>	17
<i>10. PRZEWIDYWANE EFEKTY PODJĘTYCH DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH</i>	22

WSTĘP

Pogram Profilaktyczny Ośrodka Szkolno - Wychowawczego w Łosicach na lata 2012-2017 powstał jako modyfikacja poprzedniego obowiązującego w naszej placówce po wielu latach funkcjonowania. W niektórych punktach będzie on przypominał poprzedni, ale zawarte będą w nim już doświadczenia wyciągnięte w dotychczasowej praktyce. Zmiany będą się opierały o aktualny wynik diagnozy zachowań problemowych w placówce widzianych zarówno oczami uczniów, nauczycieli jak i ankietowanych rodziców.

Cele i zadania profilaktyczne do realizacji są wspólne w placówce, ale różnią się jedynie doбором środków i metod realizacji odpowiednich do wieku rozwojowego uczniów na poszczególnych etapach.

Program Profilaktyczny jest dokumentem, który uzupełnia Program Wychowawczy i Szkolny Zestaw Programów Nauczania w realizacji podstawowego zadania placówki, jakim jest wspomaganie ucznia w jego wszechstronnym rozwoju, ku pełnej dojrzałości psychofizycznej.

Głównymi założeniami programu jest kreowanie zdrowego stylu życia, zapobieganie zachowaniom agresywnym, profilaktyka uzależnień oraz szerokokorozumiana edukacja niezbędna do wyrobienia właściwych postaw i zachowań.

PODSTAWY PRAWNE PROGRAMU

- Podstawą prawną do wprowadzenia działań profilaktycznych w ramach programu oddziaływań profilaktycznych, stanowią:
- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej – art. 72
- Konwencja o Prawach Dziecka – art. 3,19,33
- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. Z 1996 r. nr 67, poz.329 z późniejszymi zmianami)
- Rozporządzenie MEN z dnia 31 stycznia 2003 r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem
- Rozporządzenia MEN z dnia 26 lutego 2002 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. Nr 51, poz. 458) z późniejszymi zmianami

- Rozporządzenie MEN z dnia 31 stycznia 2002 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz. U. nr 10 z 2002r., poz. 96) z późniejszymi zmianami
- Rozporządzenie MEN z dnia 19 lipca 2002r. zmieniające rozporządzenie w sprawie sposobu nauczania szkolnego oraz zakresu treści dotyczących wiedzy o życiu seksualnym człowieka, o zasadach świadomego i odpowiedzialnego rodzicielstwa, o wartościach rodziny, życia w fazie prenatalnej oraz metodach i środkach świadomej prokreacji zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego (Dz. U. nr 121 z 2002 r., poz. 1037)
- Rozporządzenie MEN z dnia 15 stycznia 2001 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz.U. nr 13 z dnia 23 lutego 2001 r., poz. 110);
- Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, rozdział 1, art. 2,1;
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 1997 r. o przeciwdziałaniu alkoholizmowi, narkomanii;
- Ustawa z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych;
- Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. nr 113, poz. 732)
- Rozporządzenie MEN z dnia 31 stycznia 2003 r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród młodzieży zagrożonej uzależnieniem (Dz. U. nr 24 z 2003 r., poz. 198).
- Program Wychowawczy i Statut Ośrodka Szkolno - Wychowawczego w Łosicach

PODSTAWY MERYTORYCZNE PROGRAMU

Program Oddziaływań Profilaktycznych Ośrodka Szkolno - Wychowawczego w Łosicach powstał w oparciu o:

1. wskazania naukowe integralnej profilaktyki uzależnień
2. określenie problemów funkcjonowania uczniów charakterystycznych dla ich etapu rozwoju, specyficznych potrzeb i uwarunkowań
3. analizę nasilenia zachowań ryzykownych i ich uwarunkowań w skali kraju i regionu
4. wyniki diagnostycznych badań ankietowych uczniów, nauczycieli i rodziców

5. analizę protokołów Rady Pedagogicznej, które dostarczyły wiedzy na temat powtarzających się problemów wychowawczych
6. informacje od nauczycieli i wychowawców klas oraz wychowawców internatu
7. informacje od uczniów i rodziców uzyskane przy okazji rozmów indywidualnych
8. obserwacje bieżące postaw i zachowań uczniów

1.CELE PROGRAMU

Cele programu:

- minimalizowanie zjawiska przemocy i agresji wśród uczniów
- wyposażenie uczniów w wiedzę i umiejętności zapobiegające nałogom i zachowaniom ryzykownym
integracja uczniów i doskonalenie relacji koleżeńskich
- eliminacja zachowań przestępczych w szkole i poza szkołą; kradzieże, włamania, akty wandalizmu
- udzielanie pomocy i wspieranie prawidłowego rozwoju emocjonalnego i społecznego ucznia
- kształtowanie właściwych postaw wobec zdrowia fizycznego i psychicznego

Cele programu będą realizowane poprzez:

- systematyczne, zgodne z harmonogramem zajęcia profilaktyczne i integracyjne w klasach, grupach wychowawczych
- warsztaty tematyczne i spotkania psychoedukacyjne dla rodziców
- spotkania uczniów z przedstawicielami policji i sądu, lekarzem pediatrą, psychoterapeutą, PPPP, PCPR, Strażą Miejską, pielęgniarką szkolną, psychologiem
- przygotowanie tematycznych gazetek ściennych dla uczniów i rodziców
- udział uczniów w integracyjnych imprezach pozalekcyjnych, godzinach wychowawczych, zajęciach przedmiotowych

Program będzie realizowany przez: dyrekcję i radę pedagogiczną, a w szczególności: wychowawców klas i grup wychowawczych, psychologa, pielęgniarkę szkolną, pracownika policji ds. nieletnich.

W realizacji zadań placówkę będą wspierać pracownicy różnych instytucji lokalnych współpracujących z Ośrodkiem Szkolno – Wychowawczym w Łosicach.

**2. INSTYTUCJE WSPIERAJĄCE PLACÓWKĘ W DZIAŁANIACH
PROFILAKTYCZNYCH**

Lp.	Nazwa instytucji	Adres	Telefon
1	Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Łosice ul. Piłsudskiego 6	(083)3573747
2	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	Łosice ul. Narutowicza 6	(083)3590551
3	Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna	Łosice ul. Piłsudskiego 6	(083)3573788
4	Powiatowa Stacja Sanitarno - Epidemiologiczna	Łosice ul. Kilińskiego 2	(083)3573628
5	Powiatowa Komenda Policji	Łosice ul. Kolejowa 5	(083)3590222
6	Sąd Rejonowy Wydział Rodzinny i Nieletnich	Siedlce ul. Berka Joselewicza 3	(025)6331047
7	Sąd Rejonowy Wydział Rodzinny i Nieletnich	Radzyń Podlaski ul. Jana Pawła II	(083)3520734
8	Sąd Rejonowy Wydział Rodzinny i Nieletnich	Biała Podlaska ul. Brzeska 20 - 22	(083)3432295
9	Łosicki Dom Kultury i Sportu	Łosice ul. Piłsudskiego 4	(083)3590509
10	Biblioteka Pedagogiczna im. Heleny Radlińskiej	Łosice ul. Krasickiego 1	(083)3573567
11	Miejsko - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Łosice ul. Piłsudskiego 6	(083)3572677
12	Straż Miejska	Łosice ul. Piłsudskiego 6	(083)3573770
13	Starostwo Powiatowe	Łosice ul. Narutowicza 6	(083)3590334
14	Przychodnia Lekarzy Rodzinnych „Eskulap”	Łosice ul. Narutowicza 5	(083)3590777

Inne ważne telefony

Ogólnopolski Bezpłatny telefon dla Ofiar Przemocy „Niebieska Linia”

0-800-12-00-02

Telefon dla Dzieci Wykorzystywanych Seksualnie (Warszawa)

022/827-61-72

3. OBSZARY ZAGROŻEŃ I DIAGNOZA ŚRODOWISKA SZKOLNEGO

Obszary zagrożeń:

W wyniku wieloletniej ewaluacji Programu Profilaktycznego wyróżniono najbardziej ryzykowne, powtarzające się zachowania uczniów na terenie Placówki i poza nią, będące zagrożeniem dla płynnego przebiegu wychowania i edukacji młodzieży oraz ich bezpieczeństwa.

- nie regularne uczęszczanie uczniów na zajęcia lekcyjne ,
- palenie papierosów przez uczniów – najbardziej powszechne zjawisko związane z uzależnieniem wśród uczniów naszej szkoły,
- brak właściwych postaw i zachowań wśród uczniów,
- sporadyczne przejawianie zachowań agresywnych wobec innych uczniów,
- używanie wulgaryzmów słownych.

Psychospołeczna diagnoza środowiska szkolnego

Narzędzia badawcze oraz pełną diagnozę opracowuje zespół ds. profilaktyki środowiska szkolnego, który weryfikuje je poprzez:

- ankiety do wychowawców klas, uczniów, rodziców uczniów
- wywiady z uczniami, rodzicami, nauczycielami, wychowawcami
- obserwację zachowania uczniów
- analizę frekwencji uczniów w dziennikach lekcyjnych, rodziców na zebraniach szkolnych, spotkaniach indywidualnych
- analizę informacji wychowawczej w dziennikach lekcyjnych, w dokumentacji wychowawców klas i internatu
- sprawozdania wychowawców z pracy dydaktyczno – wychowawczej (semestralne i końcowe)

Analiza wyników diagnozy potwierdza wstępne założone obszary zagrożeń występujących w naszej placówce. Ponadto podejmuje działania w kierunku przeciwdziałania:

- przedwczesnej inicjacji seksualnej
- zażywania środków psychoaktywnych (dopalaczy, narkotyków) oraz promowania zdrowego stylu życia.

Rozpoznane zachowania ryzykownego	Przyczyny
Wulgaryzmy, brak kultury osobistej	1. obyczaj środowiskowy 2. wzorce wyniesione z domu 3. chęć zaimponowania 4. wyraz buntu, manifestowanie dorosłości 5. wzorce w mediach 6. złe relacje nauczyciel, wychowawca – uczeń 7. brak reakcji nauczyciela i innych dorosłych 8. ubóstwo językowe
Absencja na zajęciach szkolnych	9. trudności w nauce 10. uległość wobec kolegów 11. strach przed sprawdzeniem 12. brak zainteresowania 13. niemożność sprostania ambicjom rodziców i wymaganiom nauczycieli, wychowawców 14. nuda na lekcjach 15. brak dyscypliny 16. chęć zaimponowania
Brak zainteresowania nauką	17. niedostosowanie wymagań do poziomu uczniów 18. niejasne kryteria oceniania 19. jakość programów nauczania 20. lenistwo 21. osoba nauczyciela, wychowawcy 22. nudne lekcje 23. negatywny wpływ grupy rówieśniczej 24. brak zainteresowania ze strony rodziców

<p>Palenie papierosów, picie alkoholu, zażywanie innych środków psychoaktywnych</p>	<p>25. ciekawość 26. wpływ reklamy w mediach 27. wzorowanie się na dorosłych 28. sposób na odreagowanie 29. moda, szpan 30. nuda, przekora, bunt 31. sytuacja domowa 32. negatywny wpływ grupy rówieśniczej</p>
<p>Zachowania agresywne</p>	<p>33. negatywne wzorce, także w mediach 34. sposób na odreagowanie stresu i załatwienie sprawy 35. chęć dominowania, zaistnienia w grupie 36. moda na agresję w grupie rówieśniczej 37. nieumiejętność radzenia sobie z problemami 38. odpowiedź na prowokację</p>
<p>Wczesna inicjacja seksualna</p>	<p>39. niski poziom wiedzy i uświadomienia 40. ciekawość 41. wpływ grupy rówieśniczej 42. moda na „dorosłość” 43. uległość, nieznanomość zachowań asertywnych 44. sytuacja domowa</p>

4. CZYNNIKI RYZYKA I CZYNNIKI CHRONIĄCE

Czynniki ryzyka

1. Brak utrwalonych norm dotyczących higieny osobistej i higieny pracy.
2. Brak nawyku aktywnego wypoczynku.
3. Kryzys autorytetów.
4. Istnienie niewłaściwych wzorców w domu, szkole, mediach.
5. Dostępność środków psychoaktywnych w środowisku.
6. Brak koniecznej wiedzy na temat używek i ich skutków.
7. Presja grup rówieśniczych.
8. Przemoc w rodzinie i środowisku.
9. Konflikty w grupie rówieśniczej.
10. Stres i niepowodzenia w nauce:

- niebezpieczna droga do szkoły,
- psy pozostawione bez opieki,
- nieznajomi ludzie jako źródło zagrożeń.

W ramach programu profilaktyki stosuje się następujące formy oddziaływań:

- **DZIAŁANIA INFORMACYJNE**, czyli dostarczenie adekwatnych informacji na temat skutków zachowań ryzykownych. Zakłada się w nich, że znajomość konsekwencji spowoduje u wychowanka podjęcie racjonalnego wyboru, a co za tym idzie, zmianę postawy i zachowań.
- **DZIAŁANIA EDUKACYJNE**, a więc uczenie ważnych umiejętności psychologicznych i społecznych, np. radzenie sobie ze stresem, nawiązywanie kontaktów z ludźmi, opieranie się naciskom otoczenia, rozwiązywanie konfliktów. Ta strategia jest najbardziej skuteczna w działaniach profilaktycznych. Trzeba pamiętać, że umiejętności te powinny być wpisane w całe życie człowieka, odnosić się do dojrzałego systemu wartości i norm
- **DZIAŁANIA ALTERNATYWNE**, tj. pomoc w zaspakajaniu ważnych potrzeb psychicznych. Polegają one na promowaniu różnorodnych działań o pozytywnym charakterze i angażowaniu w nie wychowanków. Poprzez te działania dziecko ma szansę na zaspakajanie choćby częściowych zdeprimowanych potrzeb psychicznych, może realizować cele rozwojowe, uczyć się, radzić sobie z trudnymi sytuacjami życiowymi. Ważnym elementem tego rodzaju działalności jest możliwość nawiązania bliskiego kontaktu z drugim człowiekiem.

Czynniki chroniące:

1. Silna więź w rodzinie i poczucie bezpieczeństwa.
2. Szacunek dla norm propagandowych w szkole i rodzinie.
3. Właściwe relacje między nauczycielami, a uczniami.
4. Zainteresowanie własnym rozwojem, zdrowym stylem życia.
5. Poszanowanie wartości chrześcijańskich.
6. oferta edukacyjna i osiągnięcia szkoły.
7. Lepsza współpraca z rodzicami.

8. Dobra współpraca ze środowiskiem lokalnym i organizacjami wspierającymi pracę szkoły.
9. Ochrona ucznia przed różnorodnymi zakłóceniami jego rozwoju.
10. Dostarczenie odpowiednio do potrzeb i okresu rozwojowego ucznia rzetelnej wiedzy.
11. Doskonalenie przez uczniów umiejętności oceny ryzyka związanego z użyciem środków uzależniających i odurzających.
12. Umiejętności postępowania w sytuacjach zagrożenia.
13. Budowanie pozytywnych przekonań i postaw.
14. Rozwijanie ważnych umiejętności psychospołecznych.
15. Utrwalanie u uczniów postaw i zachowań społecznych warunkujących prawidłowy rozwój.
16. Kształtowanie systemu wartości i opartego na nim sensu życia.
17. Uświadomienie życiowej użyteczności edukacji szkolnej i pozbawienia reguł pracy umysłowej.
18. Rozwijanie samodzielności, odpowiedzialności za siebie i innych.
19. Zagrożenia środowiska rodzinnego.

5. OBOWIĄZKI OSÓB ODPOWIEDZIALNYCH ZA REALIZACJĘ PROGRAMU

Zadania placówki:

1. Systematyczne rozpoznawanie i diagnozowanie zagrożeń.
2. Informowanie o zagrożeniach i ich skutkach.
3. Współpraca z rodzicami w zakresie działań wychowawczych i zapobiegawczych, prozdrowotnych oraz interwencyjnych.
4. poradnictwo w zakresie zapobiegania uzależnieniom.
5. Przygotowanie nauczycieli do przeciwdziałania zagrożeniom.
6. Dostosowanie treści i formy zajęć profilaktycznych do zachowań ryzykownych dzieci oraz stopnia zagrożenia
7. Organizowanie zajęć pozalekcyjnych wspierających działalność szkół w zakresie rozwiązywania problemów dzieci i młodzieży.
8. Określenie zadań wszystkich pracowników szkoły w zakresie profilaktyki.

Zadania wychowawcy:

1. Diagnozowanie sytuacji wychowawczej prowadzonej przez niego klasy i rozpoznanie zagrożeń na drodze rozwoju ucznia.
2. Sporządzenie i wdrażanie planu realizacji zadań profilaktyczno – wychowawczych w swojej klasie.
3. Rozpoznawanie indywidualnych potrzeb uczniów.
4. Budowanie prawidłowych relacji z uczniami opartych na wzajemnym szacunku i zrozumieniu.
5. Wpływ na strukturę klasy i panujący w niej klimat.
6. Włączenie do realizacji programu profilaktyczno – wychowawczego innych nauczycieli i specjalistów.
7. Systematyczne dokonywanie skuteczności prowadzonych przez siebie działań, modyfikowanie programu.
8. Doskonalenie umiejętności zawodowych w zakresie profilaktyki, w ramach wewnętrznych i zewnętrznych form doskonalenia.

Zadania nauczycieli:

1. Uczestnictwo w diagnozie i planowaniu działań profilaktyczni – wychowawczych w szkole.
2. Realizacja zadań profilaktyczno – wychowawczych poprzez włączenie do swojego programu edukacyjnego.
3. Systematyczna współpraca z wychowawcami klas i nauczycielami.
4. Stałe reagowanie na pojawiające się zagrożenia.
5. Reprezentowanie przez nauczycieli pozytywnych wzorców.
6. Okresowa analiza efektywności działań.
7. Doskonalenie umiejętności zawodowych w zakresie profilaktyki.

Zadania rodziców:

1. Uczestnictwo w diagnozie potrzeb w zakresie profilaktyki.
2. Opiniowanie programu działań profilaktyczno – wychowawczych w szkole i klasie.
3. Systematyczna współpraca z wychowawcą klasy w zakresie zaspokajania potrzeb swoich dzieci.

4. W sytuacji poważnych zagrożeń korzystanie z pomocy specjalistycznej w Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej, Centrum Pomocy Rodzinie, placówek służby zdrowia.
5. Poszerzanie swojej wiedzy zagrożeń i ich zapobiegania poprzez uczestnictwo w szkoleniach organizowanych przez szkołę oraz czytelnice literatury fachowej.

Działania placówki skierowane do ucznia:

1. Przekazywanie uczniom wiedzy na temat problemów dorastania.
2. Przekazywanie wiedzy na temat czynników zakłócających rozwój młodzieży w ramach realizacji programu ścieżek edukacyjnych: prozdrowotnej, ekologicznej, wychowania do życia w rodzinie.
3. Zajęcia integracyjne w zespołach klasowych.
4. Zajęcia na temat komunikacji interpersonalnej.
5. Zajęcia prowadzone przez wychowawców mające na celu podniesienia efektywności nauki własnej (planowanie nauki, techniki umysłowej, czynniki wpływające na efektywność uczenia się).
6. Ćwiczenia rozwijające umiejętność autoprezentacji prowadzonej przez nauczycieli i wzmacnianie mocnych stron wychowawców.
7. Wzmacnianie adekwatnej samooceny i poczucia własnej wartości w codziennej pracy edukacyjno – wychowawczej poprzez dostrzeganie uczniów, eksponowanie ich sukcesów osobistych.
8. Uwzględnianie w tematyce wychowawczej zagadnień podejmujących problematykę agresji.
9. Wypracowanie przez uczniów norm klasowych i dokonywanie okresowej analizy ich przestrzegania z wyłączeniem elementów samooceny.
10. Włączenie uczniów do różnych form aktywności dostępnych na terenie szkoły.
11. Aktywizowanie uczniów do udziału w imprezach środowiskowych włączenie ich do działań w związanych z akcjami ogólnopolskimi: WOŚP, Sprzątanie Świata.
12. Udział uczniów w konkursach związanych z profilaktyką.
13. Udział uczniów w imprezach kulturalnych i turystycznych.
14. Rozwijanie działalności samorządowej.

Działania placówki skierowane do rodziców:

1. Spotkania edukacyjne (pedagogizacja rodziców) rozwijające umiejętności wychowawcze, uwrażliwiające na zagrożenia zakłócające rozwój ich dzieci.
2. Indywidualne rozmowy z rodzicami wynikające z bieżących potrzeb wychowawczych.
3. Wspólna z rodzicami analiza problemów związanych z funkcjonowaniem dziecka w szkole.
4. Udzielanie rodzicom pomocy w sytuacjach trudnych.
5. Działalność informacyjna dotycząca uprawnień rodziców wynikających z prawa oświatowego.
6. Systematyczne informowanie o sukcesach dzieci, prezentacja wytworów pracy twórczej, listy gratulacyjne, podziękowania.

Wychowawca:

1. Informowanie koordynatora ds. bezpieczeństwa o zaistniałych zachowaniach ryzykownych.
2. Koordynator ds. bezpieczeństwa sporządza okresowo całościowe sprawozdanie z realizacji zadań.

6. MONITOROWANIE I EWALUACJE PROGRAMU PROFILAKTYCZNEGO

Monitoring:

Stała wymiana informacji między domem, internatem, szkołą której celem jest wspieranie pozytywnych zmian w zachowaniu ucznia/wychowanka.

Ewaluacja programu:

Ewaluacja będzie dokonana po pierwszym i drugim semestrze na podstawie wniosków z ankiet przeprowadzonych w czasie zajęć z uczniami i rodzicami, informacji zwrotnych dotyczących działań profilaktycznych zbieranych od uczestników zajęć, stałego monitorowania zachowań uczniów i sytuacji wychowawczej.

Szkolny Program Profilaktyczny skierowany jest do uczniów, rodziców, nauczycieli i wychowawców. Realizowany będzie na wszystkich etapach edukacyjnych przez cały rok szkolny zgodnie z harmonogramem.

Ustalenia, czy w efekcie podjętych działań:

1. Uległy osłabieniu czynniki ryzyka.
2. Uległy wzmocnieniu czynniki chroniące.

Program Profilaktyczny został zatwierdzony na posiedzeniu Rady Pedagogicznej.

7. OPIS ŚRODOWISKA SZKOLNEGO

W skład Zespołu Placówek Oświatowo Wychowawczych w Łosicach wchodzi Ośrodek Szkolno – Wychowawczy oraz Bursa Szkolna.

W ramach Ośrodka funkcjonują:

1. Szkoła Podstawowa dla dzieci:
 - z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim
 - z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym i znacznym
2. Gimnazjum dla młodzieży:
 - z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim
 - z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym i znacznym
3. Zasadnicza Szkoła Zawodowa dla młodzieży z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim.
4. Szkoła Przystosowująca do Pracy dla młodzieży z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym i znacznym.
5. Internat dla wychowanków.

W czasie pobytu w naszej placówce zapewniamy dzieciom i młodzieży opiekę: wychowawczą, pedagogiczno-psychologiczną, medyczną oraz atrakcyjne formy spędzania wolnego czasu. W ośrodku działają:

- drużyna harcerska „Nieprzetartego szlaku”
- Stowarzyszenia Sportowe „Sprawni razem” i „Olimpiady specjalne”, w ramach których młodzież bierze udział w różnych zawodach sportowych na terenie całego kraju.
- Koła zainteresowań, np: koło plastyczne, przyrodnicze, artystyczne, grupa gospodarcza, pierwszej pomocy, sportowo – rekreacyjna, szklone koło PCK i inne.

Do Bursy Szkolnej przyjmowani są uczniowie z łosickich szkół ponadgimnazjalnych.

Bursa zapewnia wychowankom:

- całodobową opiekę wychowawczą i medyczną
- warunki do nauki i pomoc w nauce
- warunki do rozwoju zainteresowań
- warunki umożliwiające uczestnictwo w kulturze, sporcie i turystyce

8. PLANOWANE EFEKTY, SPOSÓB I METODY REALIZACJI PROGRAMU

Planowane efekty programu:

1. Minimalizacja aktów przemocy i agresji wśród dzieci i młodzieży.
2. Dostarczanie dzieciom i młodzieży alternatywnych form spędzania czasu wolnego.
3. Zwiększenie umiejętności dbania własne zdrowie i bezpieczeństwo.
4. Wyeliminowanie wśród uczniów zachowań o charakterze przestępczym, zwiększenie wiedzy dotyczącej prawnych i społecznych konsekwencji takich zachowań.
5. Zmotywowanie uczniów do nauki.
6. Zwiększenie świadomości uczniów w sferze seksualności oraz dojrzałości psychoseksualnej.

Sposób realizacji programu

Realizacja programu odbywać się będzie w ramach:

1. Zajęć dydaktyczno – wychowawczych i opiekuńczych prowadzonych przez wychowawców i nauczycieli przedmiotu, realizacji ścieżek edukacyjnych, a także na wycieczkach , spotkaniach oraz imprezach okolicznościowych,
2. Zajęć pozalekcyjnych z dziećmi mających na celu;
 - Możliwość rozwijania przez uczniów własnych zainteresowań
 - Rozwiązywanie problemów oraz radzenie sobie z przejawami przemocy.
 - Umiejętność otwartego wyrażania myśli, uczuć i przekonań.
3. Poświęcania szczególnej uwagi wychowawcy na wzmocnienie poczucia własnej wartości wychowanka poprzez:
 - Okazanie zainteresowania każdemu wychowankowi
 - Badanie środowiska domowego oraz indywidualne rozmowy z rodzicami lub opiekunami
 - Udzielanie pomocy w rozwiązywaniu problemów osobistych poruszanych przez wychowanków
 - Wspólne opracowywanie metod postępowania w sytuacjach konfliktowych
 - Dzielenie się z rodzicami pozytywnymi uwagami o dziecku
4. Pedagogizacja rodziców w ramach:
 - zebrań ogólnych,

- spotkań z wychowawcami,
- korespondencji z rodzicami oraz różnymi członkami społeczności szkolnej i pozaszkolnej.

Metody realizacji programu

1. Metody aktywizujące jednostkę i środowisko: quizy, konkursy plastyczne, muzyczne, literackie, apele, teatryki, działalność kół zainteresowań pomoc koleżeńska, szkolenia rodziców nauczycieli, dni otwarte, zawody sportowe, wycieczki, kuligi.
2. Metody eksponujące:
 - Impresyjne – polegające na wywołaniu u uczniów określonych zachowań i zmian w postawach moralnych, przeżywanie głębokich emocji.
 - Ekspresyjne – stwarzanie sytuacji, w których uczeń nie tylko przeżywa, ale i tworzy np: drama, odgrywanie ról, inscenizacje, wystawy prac.
3. Metody podające: mini wykład, pogadanka, rozmowa kierowana, dyskusja.
4. Metoda projektów.

9. STRATEGIE POSTĘPOWANIA W WYBRANYCH SYTUACJACH PROBLEMOVYCH POJAWIAJACYCH SIĘ NA TERENIE PLACÓWKI.

9.1. KRADZIEŻ

Lp.	Sytuacja	Procedura postępowania
1.	Kradzież na terenie placówki.	1. Poinformować dyrektora, wychowawcę. 2. Przeprowadzić rozmowę z osobą poszkodowaną – sporządzić notatkę. 3. Za zgodą dyrektora wezwać Policję. 4. Przeprowadzić rozmowę z członkami grupy, w której miało miejsce zdarzenie – poinformować o konsekwencjach łamania norm społecznych, prawnych. 5. Sprawdzić zabezpieczenie pomieszczenia, w którym dokonano kradzieży – zlecić usunięcie ewentualnych usterek.

9.2. ALKOHOL

1. Przyjście ucznia pod wpływem alkoholu lub spożywanie alkoholu na terenie placówki.
2. Przyniesienie przez ucznia alkoholu do placówki.

Lp.	Sytuacja	Procedura postępowania
1.	Przyjście ucznia pod wpływem alkoholu lub spożywanie alkoholu na terenie placówki.	<ol style="list-style-type: none">1. Poinformować dyrektora, wychowawcę.2. Odizolować ucznia od rówieśników.3. Przeprowadzić rozmowę z uczniem (jeśli jest to możliwe)4. Wezwać rodziców do szkoły – gdy rodzice nie przyjadą – wezwać Policję.5. Sporządzić notatkę ze zdarzenia.6. Przekazać ucznia rodzicom.7. Przeprowadzić rozmowę z uczniem i rodzicami po zdarzeniu – podjęcie działań w kierunku pomocy dziecku.8. Zastosować sankcje wobec ucznia w zgodzie ze statutem placówki.
2.	Przyniesienie przez ucznia alkoholu do placówki.	<ol style="list-style-type: none">1. Poinformować dyrektora, wychowawcę.2. Zabezpieczyć alkohol.3. Wezwać rodziców ucznia.4. Przeprowadzić rozmowę – podjąć działania w kierunku pomocy dziecku.5. Sporządzić notatkę ze zdarzenia.6. Zastosować sankcje wobec ucznia w zgodzie ze statutem placówki.

9.3. NARKOTYKI I DOPALACZE

1. Znalezienie narkotyku na terenie placówki.
2. Zauważenie u wychowanka narkotyku.
3. Stwierdzenie u wychowanka objawów odurzenia narkotykami.
4. Podejrzewanie, że wychowanek zażywa narkotyki.

Lp.	Sytuacja	Procedura postępowania
1.	Znalezienie narkotyku na terenie placówki.	<p>1. Poinformować dyrektora, wychowawcę.</p> <p>2. Zabezpieczyć miejsce, gdzie znaleziono narkotyk.</p> <p>3. Dyrektor wzywa Policję – w celu zabezpieczenie środka i sporządzenie protokołu.</p>
2.	Zauważenie u wychowanka narkotyku.	<p>4. Poinformować dyrektora, wychowawcę.</p> <p>5. Odizolować wychowanka od rówieśników. Nie należy przeszukiwać teczek ani rzeczy osobistych uczniów.</p> <p>6. Wezwać rodziców wychowanka.</p> <p>7. W porozumieniu z dyrektorem wezwać Policję.</p> <p>8. Przeprowadzić rozmowy z wychowankiem i rodzicami – wskazać możliwości pomocy dziecku, wskazać na konsekwencję zachowania dziecka.</p> <p>9. Sporządzić notatkę ze zdarzenia.</p> <p>10. Zastosować sankcje wobec wychowanka w zgodzie ze statutem placówki.</p> <p>11. Obserwować zachowanie ucznia na terenie placówki.</p>
3.	Stwierdzenie u wychowanka objawów odurzenia narkotykami	<p>12. Poinformować dyrektora, wychowawcę.</p> <p>13. Zapewnić opiekę wychowankowi, ewentualnie wezwać pogotowie.</p> <p>14. Wezwać rodziców wychowanka – gdy rodzice nie przyjadą wezwać Policję.</p> <p>15. Sporządzić notatkę ze zdarzenia.</p> <p>16. Przeprowadzić rozmowę z rodzicami – uzyskać możliwości pomocy dziecku (podać adresy placówek, umówić na wizyty za zgodą rodziców).</p> <p>17. Wymagać przedstawienia wyników badań, współpracować z rodzicami w okresie leczenia dziecka.</p> <p>18. Zastosować sankcje wobec wychowanka zgodnie ze statutem placówki.</p>
4.	Podjęcie, że uczeń zażywa narkotyki.	<p>19. Poinformować dyrektora o spostrzeżeniach.</p> <p>20. Wezwać rodziców – poinformować o sytuacji, zaproponować kontakt ze specjalistyczną placówką (podać adresy, ewentualnie umówić na wizytę).</p>

		<p>21. Pozostawać w kontakcie z rodzicami; w porozumieniu z nimi monitorować przebieg leczenia.</p> <p>22. Obserwować zachowanie ucznia na terenie placówki.</p> <p>23. Zastosować sankcje wobec ucznia w zgodzie ze statutem placówki.</p>
--	--	---

9.4. PAPIEROSY

Lp.	Sytuacja	Procedura postępowania
1.	Palenie papierosów przez wychowanka na terenie placówki.	<p>1. Poinformować dyrektora, wychowawcę.</p> <p>2. Sporządzić notatkę ze zdarzenia.</p> <p>3. Zastosować sankcje wobec ucznia w zgodzie ze statutem placówki.</p>

Interwencja pedagogiczna w sytuacji przemocy

Interwencja może być skuteczna wtedy, gdy nauczyciele, wychowawcy znają ogólne zasady reagowania na przemoc i będą je stosować w pracy z wychowankami.

Zasady reagowania na przemoc:

1. Na każdą sytuację związaną z przemocą reagujemy (brakiem reakcji komunikujemy uczniom, że mają prawo używać przemocy).
2. Reagujemy przekazując równocześnie troskę o ucznia (dotyczy to zarówno ofiary jak i agresora). Nie potępiamy ucznia, ale wskazujemy na zachowania, których nie aprobujemy, wyrażając swoją niezgodę na stosowanie przemocy.
3. Współdziałamy z innymi nauczycielami i udzielamy sobie nawzajem wsparcia.

Zasady rozmowy ze sprawcą przemocy:

1. Nauczyciel, wychowawca jasno określa cel rozmowy. Cel wyznacza kierunek rozmowy, należy o nim stale pamiętać i ucinać pojawiający się przy takich okazjach, chęć „zaistnienia” kilku innych zwykłych spraw.
2. Nauczyciel, wychowawca powinien opisać zachowanie wychowanka, które jest powodem rozmowy.
3. Nauczyciel, wychowawca powinien powiadomić wychowanka że chce mu pomóc, że chodzi o to, aby zaradzić w szkole, internacie sytuacjom przemocy.

4. Sprawca musi otrzymać od nauczyciela, wychowawcy jasny i jednoznaczny komunikat: „w tej szkole, internacie nie akceptujemy przemocy i będziemy pilnować, żebyś tego nie robił. Nie wolno ci używać przemocy.”
5. Rozmowa ma być dialogiem a nie przemówieniem do sprawcy. Należy dać wychowankowi szansę wypowiedzenia się, wysłuchać uważnie.
6. Miejscem rozmów nie może być korytarz ani pokój nauczycielski, lecz pomieszczenie zapewniające spokój i brak udziału świadków.
7. Rozmowy powinny odbywać się systematycznie, dopóki istnieje problem.
8. Należy ustalić hierarchię rozmów. Na kolejnych etapach powinny być zaangażowane dodatkowe osoby (psycholog, rodzice, dyrektor). Dajemy wtedy uczniowi szansę rozwiązania problemu na niższych poziomach.
9. Rozmowa ze sprawcą powinna zmierzać w kierunku podpisania przez niego kontraktu w sprawie zmiany nieakceptowanych w społeczności szkolnej, internackiej zachowań.
10. Sprawca musi zostać poinformowany o sankcjach jakie zostaną zastosowane w przypadku stosowania przemocy wobec innych (w zgodzie z przepisami statutu).
11. Ustalenia zawarte w kontrakcie powinny być znane innym nauczycielom, wychowawcom. W uzasadnionych przypadkach można zrezygnować z jawności kontraktu.

Rozmowy z rodzicami sprawców przemocy

1. Należy odbyć rozmowy z rodzicami dziecka używającego przemocy jeśli tylko jest to możliwe. Celem takiej rozmowy jest nie tylko przekazanie informacji o zachowaniu ucznia, ale także pozyskanie rodziców do współpracy.
2. Ogólne zasady prowadzenia rozmowy są podobne do zasad obowiązujących podczas rozmów ze sprawcami:
 - opisujemy zachowanie wychowanka,
 - komunikujemy, że chcemy mu pomóc,
 - wysłuchujemy tego co rodzice mają do powiedzenia – nie oskarżamy,
 - informujemy, że placówka nie zgadza się na używanie przemocy wobec innych wychowanków i oczekujemy w tym zakresie współdziałania.
3. Jeśli rodzic jest bezradny wobec zachowań dziecka, nauczyciel, wychowawca powinien wskazać mu miejsce gdzie może uzyskać pomoc.

4. W sytuacji przemocy podejmujemy interwencję nie tylko wobec agresorów, ale również okazujemy zainteresowanie, udzielamy wsparcia, a także dodajemy odwagi do stawiania czoła problemom ofiarom przemocy.
5. W przypadku gdy ofiary przemocy są niechętne jakimkolwiek rozmowom o swojej sytuacji (lęk przed zemstą sprawców, nieśmiałość, zbyt trudny temat, małe zaufanie do nauczyciela, wychowawcy) w żadnym wypadku nie należy zmuszać ucznia do mówienia – trzeba uzbroić się w cierpliwość i próbować różnych sposobów porozumienia się, wystrzegając się barier komunikacyjnych (krytykowanie, obrażanie, moralizowanie, zadawanie licznych pytań, doradzanie, pocieszanie itp.).
6. Rodzice ofiar przemocy powinni być poinformowani o sytuacji dziecka w szkole, internacie (ogólne zasady rozmowy są podobne do zasad rozmów ze sprawcami i ich rodzicami). Nauczyciel może zaproponować rodzicom różne sposoby rozwiązywania tego problemu a także podać wskazówki postępowania z dzieckiem.

10. PRZEWIDYWANE EFEKTY PDJĘTYCH DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH

1. Wszyscy uczniowie posiadają podręczniki, ćwiczenia, na stanie biblioteki szkolnej znajdują się podręczniki, które wypożyczane są uczniom.
2. W bibliotece znajdują się materiały dotyczące profilaktyki, tworzony jest tzw. Bank publikacji, scenariuszy, wykorzystywanych przez nauczycieli szkoły.
3. Stałe doskonalenie w zakresie profilaktyki, poprawa w zakresie relacji uczeń – nauczyciel – rodzic.
4. Rodzice w sytuacjach problemowych korzystają ze wsparcia PPP i innych instytucji.
5. Obserwuje się brak wzrostu przejawów agresji i przemocy rówieśniczej.
6. Rodzice uczniów włączają się w życie Placówki, uczestniczą w oferowanych im programach, warsztatach.
7. Nastąpiła poprawa wyników w nauce.
8. Dzieci, rodzice preferują zdrowy styl życia.
9. Zwiększyła się świadomość w obszarze dojrzałości psychoseksualne.

Wszystkie wymienione zadania realizowane będą w ramach podstawowych zadań profilaktyki Placówki. Zagadnienia programowe mogą ulegać modyfikacji lub poszerzeniu o zadania wynikające z bieżących potrzeb Placówki.

Metody oceniania skuteczności programu:

- analiza dokumentacji
- okresowe sprawozdania wychowawców klas i grup wychowawczych w internacie z realizacji programu
- ankiety skierowane do osób zainteresowanych